en toekomst
or verliefde
hers en
ens in China

n een onzer verslaggevers)

NG KONG — In alle op-
ng over de Chinese cultu-
evolutie is een recent ne-
rschijnsel vrijwel onopge-
gebleven in de wereld-
Dat is de strijd, die de
rde partijleider Mao Tse-
dit voorjaar heeft aange-
en tegen de liefde „en alles
mheen" voor partijleden
de 25 jaar. De Chinese
unistische partij heeft nu
e directieven uitgegeven
e uitbundige bevolkingsex-
af te remmen. De oeka-
e de naam „Mao formule"
meegekregen, heeft geleid
n nieuw terrein van staats-
nging, ditmaal onder de be-
ngslaag in de leeftijdsgroep
n de 18 en 24 jaar.

74-jarige Mao, die zelf met
oormalige filmster van het
ie plan is getrouwd, wil
mannen onder de 30 jaar
rouwen onder de 25 jaar
isch onmogelijk maken in-
omgang te hebben. Bo-
lie leeftijd worden ze ver-
steld zich minstens twee
ie jaar op het huwelijk
te bereiden opdat ze zich
n de officiële richtlijnen te
n — „volledig bewust zijn
hun verantwoordelijkheid
over voorzitter Mao Tse-
g, de Chinese communisti-
partij, de staat en elkaar".
angschikking is niet wille-
g gekozen en bewijst dat
rantwoordelijkheid ten op-
van de huwelijkspartners
rling pas op de allerlaat-
laats een punt van overwe-
dient te zijn.

andere taal omgezet bete-
de oekase dat Mao de idea-
wbare leeftijd voor Chine-
annen op 32 en die voor
wen op 28 stelt.

fdesverhoudingen blijven in
hinese communes en fa-
en niet lang onopgemerkt.
onlangs klaagde een krant
anghai dat de liefde de
n van de partijvoorzitter
evaar bracht. De krant
oewe Pao, waarschuwde
e verliefden „gedegenereer-
van de bourgeoisie" waren,
Mao's gedachten ernstig in
r brachten. De krant stel-
at de verliefden gestraft
ten worden omdat er maar
soort liefde mogelijk was
iefde voor de roodste zon
t hart van iedereen: voor
itter Mao".

naam is de minimumleef-
van 20 jaar voor jongens
3 jaar voor meisjes, die in
uwelijksboot willen stappen,
teeds van kracht. Maar door
lingen van anderen wij-
eworden, passen de verlief-
van de leeftijdsgroep er wel
op om hun liefde voor elk-
penbaar te maken. Ze we-
wat hen te wachten staat:
verplicht bezoek aan de psy-
er, die hen maandenlang
t bij te brengen waarom
p het verkeerde pad zijn.
helpt dat niet, dan wacht
werk in afzonderlijke werk-
pen in de verste uithoeken
de Chinese volksrepubliek,
t ze de door Mao voorge-
ven huwbare leeftijd heb-
bereikt. In de praktijk be-
nt deze tewerkstelling in
pen dat de trouwlustige pa-
elkaar na een paar jaar
meer weten te vinden en
r zo naar alle waarschijn-
eid bij het bereiken van de
bare leeftijdsgrens niet ont-
en om de plannen te reali-
n.

t motief voor de nieuwe
regel, zegt Mao, is zijn
tuiging dat echtparen, die
onge leeftijd trouwen, elk
l voor verantwoordelijk-
missen.

brengen naar zijn
k hun kinderen groot in
sfeer van bourgeoisie, die
end werkt op de verwezen-
g van zijn programma, ge-
op de welvaart en de
uitgang van zijn land.

soelaas, dat Mao de jon-
erliefden voorhoudt zolang
liefdeswensen onvervuld
en blijven, is zijn befaam-
de boekje van meer dan
bladzijden. Daaruit kunnen
in gedachten lezen over het
jwezen en over de liefde
het land en het volk in de
iste betekenis van het
d. Het lijdt twijfel of Mao's
en in de praktijk bestand
en tegen de wetten van de
ur. Het experiment is nog
juist begonnen. Zodra de
vrijgezellen — jongens of
es — in de communes of
e fabrieken dromerig voor
uit staren en het af laten
n in hun produktie-ijver,
een kaderlid toe om hen
ode boekje in de hand te
ken.

worden voor onbepaalde
genadeloos in de indoctri-
ang genomen, totdat ze
iefde tot volle tevredenheid
de partij hebben afgestemd
e grote leider van de re-
ie: Mao Tse-Toeng. Niet-
unistische psychiaters in
kong halen hun schouders
j het vernemen van zoveel
ek-hysterische onzin en
n zich af, hoelang deze
stand kan houden. Zij be-
kken het feit, dat de Chi-
door de eeuwen heen juist
sterkte in het gezinsleven
n gevonden, of ze op jon-
ftijd trouwden of niet. De-
ychiaters beschouwen het
drukken van volkomen nor
gevoelens een griezelige
nd, die de gedachte aan
ek „Big brother is watch-
ou" levendig in herinne-
roept.

„Er is niet méér durf voor nodig dan voor het eerste walsje op de grote dansvloer"

NUDISTEN in Ossendrecht

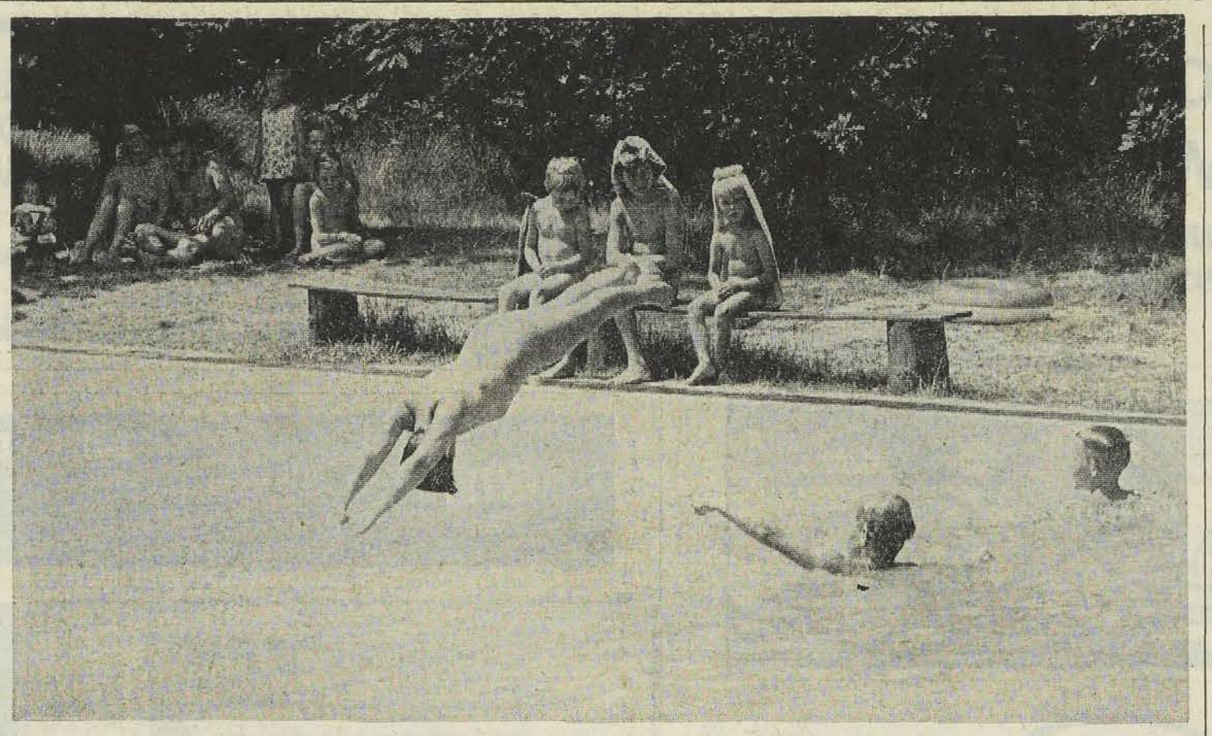

• Het mooiste kampgedeelte is het jeugddomein, waar de omgeving het ruigst is.

(Van een onzer verslaggevers)

OSSENDRECHT — Naturisten, noemen ze zichzelf. Nááktlopers, zeggen buiteustaanders. Beiden bedoelen dezelfde groep mensen die vanwege een eigen ideologie zich zonder textiel in de buitenlucht willen verpozen.

Ergens in de bossen onder de gemeente Ossendrecht ligt één van Europa's grootste nudistenkampen. Met ons notitieblok als imitatievijgeblad hebben we over het terrein van „Athena" gezworven. Zo heet namelijk de club die zich bij Ossendrecht heeft genesteld.

Je komt tot de meest wonderbaarlijkste ontdekkingen: Het campingterrein is maar liefst 13 hectare groot. Nu in het vakantieseizoen brengen niet minder dan 2000 blote mannen, vrouwen en kinderen er de dag door. Een gemeenschap die groter is dan bijvoorbeeld die van het nabijgelegen dorp Putte. Binnen de meters hoge dubbele omheining staan de caravans en de tenten op elkaar gepakt in „Blootdorp".

Wat wij zelf onder het begrip „valse schaamte" verstaan, kennen ze niet. Dat begrip heeft ook niet tot die gezichts-dichte afrastering geleid; de buitenwereld mocht zich echter eens storen aan die blote bijenkorf. Vandaar!

Het is moeilijk een nederzetting van ruim 2.000 man niet te laten opvallen. Men slaagt er niettemin heel aardig in een normale sfeer om het kamp te scheppen. Desondanks zijn er nogal wat (heel) wilde verhalen in de wereld gekomen.

Het kamp wordt voor ruim tachtig procent bevolkt door Belgen. Toen een koppeltje Antwerpenaars dertien jaar geleden een lap bos kocht van particulieren, waren praatjes onvermijdelijk Wanneer mannen in één Nederland een stuk bos gaan afrasteren met meters hoog gaas en daarachter nog eens een dito planken schutting moét er iets „vreemds" gaande zijn.

KIJKJE

Eerst heette het dat een uiterst linkse organisatie zich er clandestien had gevestigd en vervolgens zou een groep achtergebleven nazi's er jongemannen opleiden. Deze ideeën waren van alle feitelijkheid ontbloot Dat bleek weldra, nadat enkele boeren uit de buurt de bordjes „Verboden Toegang" trotseerden en eens een kijkje in het kamp gingen nemen. De schellen vielen ze van de ogen.

Het zijn geen fabeltjes, dat militaren, zowel te land als in de lucht, zoveel belangstelling voor 't natuurschoon in de omgeving van „Athena" hebben, dat men welhaast zou gaan vermoeden dat oorlogvoeren iets met konijntjes en eekhoorntjes heeft te maken. Want wanneer mareschaussees op één van hun twee dagelijkse patrouilles rond het kamp soldaten tegenkomen, zitten dezen meestal toevallig net in het stuk niemandsland tussen de twee afschermingen in.

De kamphouder kent het telefoonnummer van de nabijgelegen vliegbasis Woensdrecht uit 't hoofd, want het kamp blijkt een leuk uitstapje te zijn voor luchtmachtmensen die in een Piper-Cupje les krijgen. Bovendien wil een verdwaalde zweefvlieger nog wel eens plotseling last krijgen met de termiek als hij boven Athena hangt. De mensen in het kamp weten echter dat zo'n vliegtuig niet voor niets een registratienummer heeft.

RONDLEIDING

Het heeft heel wat (blote) voeten in de aarde, voordat D(esmond) L B. D. Lambrechts (46), de kampbeheerder, die in Antwerpen een goedlopende sauna-inrichting drijft, ermee akkoord gaat dat we binnen de afrastering rondkijken. We moeten wel even langs de garderobe, waarna je tot de conclusie komt dat een polshorloge ook „gekleed" kan staan.

De charmante Henriëtte (24) zal ons rondleiden. Ze is secretaresse. Meer van haar privéleven wordt niet verteld. „Dat zij we niet gewoon. De maatschappelijke positie van velen onder ons zou erdoor kunnen worden geschaad. Hun omgeving zou het niet nemen dat zij naturist zijn", verklaart Henriëtte.

Ze vertelt al wandelend door het woud van caravans en tenten dat er „steeds meer Nederlanders lid worden van de Noordbrabantse afdeling van Athena. Ze komen uit Limburg, Den Haag, Rotterdam en Utrecht naar Ossendrecht. Maar ook uit Breda, Roosendaal, Bergen op Zoom, Krabbendijke, Goes, Vlissingen. Kleinere plaatsen noemt ze niet. Om de bekende redenen. Ieder klein stadje heeft wel een naturistengezin

„Ach", zegt ze, „steeds meer mensen ontvluchten toch zeker de textielkampen?" Waarmee ze zeggen wil dat de normale campings minder aftrek gaan vinden.

NORMAAL

Een jonge vrouw ligt met haar twee zoontjes te zonnebaden. Ze hebben alleen de radio aan. Aan zoiets moet je wel even wennen. „Wij zijn door onze vrije opvoeding dit normaal gaan vinden", zegt onze begeleidster. „Voor 'e eerste keer is wat durf nodig. Het is wel gek ja, om zonder iets tussen alle mogelijke andere naakte mensen rond te lopen".

Ze frunnikt wat aan het kruisje dat ze aan een kettinkje om haar hals heeft. „Maar er is niet méér durf voor nodig dan voor het eerste walsje op de grote dansvloer.

Ze legt uit waarom niet: „Iedereen is zo vriendschappelijk. Men wil alleen van volledige bewegingsvrijheid in de zon en de natuur genieten. De reactie van het lichaam op die voorwaarde is zich in seksueel opzicht volledig passief te houden". Het klinkt wat als een van buiten geleerd lesje.

We passeren een publikatiebord, waarop staat aangekondigd dat er zaterdagavond voor de jeugd een „bal-populair" is. Direct daaronder staat het gemeenschappelijk menu voor de zondag vermeld. „Italiaanse tomatensoep, kippenragout met champignons en frieten" De meest overtuigde naturisten zijn vegetariër: het menu meldt niettegenstaande kippenragout. Zijn er niet zoveel vegetariërs hier? „Nee, Belgen zijn daarvoor té grote eters" zegt Henriëtte met een verontschuldigende glimlach.

BUITENSPELEN

Nudisten zijn dol op buitenspelen. Het kamp in Ossendrecht herbergt dan ook een prachtig zwembad (een dock), vijf volleybalvelden (volley schijnt dè meest geliefkoosde nudistensport te zijn), vier badmintonvelden, een jeu de boule-plaats, twee ping-pong-tafels en een atletiekterrein. De dagen, waarop wedstrijden worden gespeeld tegen clubs uit andere nudistenkampen — en dat zijn er nogal wat in Europa — geven ware verbroederingsfeesten.

Een pikante bijzonderheid is het feit, dat de grote Ossendrechtse camping er feitelijk illegaal ligt. Eénmaal heeft de gemeente een kampeervergunning van drie weken verleend. Dat was twee jaar geleden toen Athena in Ossendrecht een wereldnudistencongres organiseerde — 3.000 congressisten — en dat dank zij de vergunning legaal kon verlopen. Voor de overige dertien jaar is de camping zonder de benodigde vergunningen gedreven. Dat is niet mis in een land, waar je een vergunning nodig hebt om een kippenhok te verbouwen.

• **Ideologie:**

Het naakte lichaam is het symbool van zuiverheid

• **Kampbeheerder:**

Wij houden ons streng aan regels

• **Burgemeester:**

Wij blijven het abnormaal vinden

• **Politie:**

Er heerst een levendig campingvermaak

• **„Athena":**

Leuk uitstapje voor luchtmacht en landmacht

Om de achtergronden hiervan te vernemen, moeten we even een (gekleed) uitstapje maken naar het gemeentehuis, waar burgemeester A. E. A. van Gils (42) een toelichting geeft.

ILLEGAAL

„Athena heeft de gronden indertijd door koop van particulieren en ruil met hen in handen gekregen". In het prille begin liep een miniem clubje naakt Athenabestuurders vroegen bij de provinciale overheid tien jaar geleden een kampeervergunning aan. Deze werd geweigerd. Met Pinksteren is het tweede lustrum van de weigering gevierd.

Gedeputeerde Staten stelden toen dat „het nudistisch kamperen indruist tegen de levensbeschouwelijke overtuiging van de overgrote meerderheid van de bevolking en de ter plaatse geldende zedelijkheidsopvattingen".

Het klinkt wat moeilijk, maar de nudisten lapten de weigering aan hun laars en werkten vrolijk voort aan de uitbouw van het kamp. Ze lieten zich zo min mogelijk zien — wat hen niet moeilijk viel — zodat zelfs de bewoners van de boerderijtjes in de omgeving de aanwezigheid van de Athena-mensen niet als aanstootgevend ervoeren. Integendeel. Als er een onweer dreigde en een deel van de oogst moest nog binnen, dan beldemen gewoon aan bij de Athenapoort. De vraag of er nog jeugdige vrijwilligers waren, is altijd positief beantwoord.

TOLERANTIE

Burgemeester Van Gils: „Tien jaar terug was het nudisme nieuw voor Nederland. Ondertussen zijn er al minstens 12 kampen in ons land verrezen. Athena heeft twee jaar terug weer een vergunning gevraagd. Uit oogpunt van tolerantie zal die nu wel worden verleend", zo vermoedt de burgemeester. Athena heeft net zoveel leden als alle andere Nederlandse clubs bij elkaar

„Wij hebben er niet om gevraagd, maar ze zijn er. We kunnen nu moeilijk de zaak terug draaien. Als de toestemming wordt gegeven is de zaak gelegaliseerd en hebben wij ook wat meer houvast met het bepalen van onze positie", zegt de burgemeester.

De heer Van Gils voelt niet voor het nudisme. „Voor mij hoeft het allemaal niet. We blijven het abnormaal vinden. Al hebben we nog nooit een klacht ontvangen". Het gemeentebestuur van Ossendrecht is reeds verschillende malen officieel uitgenodigd door Athena, maar men heeft steeds voor de eer bedankt. „Voor ons jagen ze een onmogelijk te verwezenlijken ideaal na".

De burgemeester is er van overtuigd dat er binnen het kamp een „strakke discipline" heerst. „Alles wordt volgens de regels van het spel en de ideologie gespeeld. De politie heeft strikte opdracht om de naleving van de eisen te controleren.

DISCIPLINE

De plaatselijke commandant van de rijkspolitie kent de combinatie van het cijferslot aan de poort en kan zodoende op elk moment van de dag en de nacht het kamp binnenkomen. Een paar maal per seizoen komt hij inderdaad onaangekondigd binnen.

De burgemeester is er — als hoofd van de politie — éénmaal geweest. Dat was tijdens het wereldcongres. 's Nachts om twee uur is hij persoonlijk met enkele secondanten in het jeugdkamp tent voor tent gaan controleren op eventuele onregelmatigheden. Hij bevond alles in orde.

„We houden ons streng aan de regels", zegt kampbeheerder Lambrechts. „In bepaalde kampen is gemengd slapen toegestaan. Bij ons niet". Opper C. C. Helmons (50) van de rijkspolitie: „Er heerst een levendig campingvermaak. Ik heb niet de indruk dat er zich excessen voordoen. Maar ik beleef 't natuurlijk heel anders dan die mensen, dat vooropgesteld. Ik vind dat naaktlopen niks.

VOORZICHTIG

Weer terug naar het kamp. Henriëtte vertelt een en ander over toelatingseisen. „We laten zo mogelijk alleen echtparen en gezinnen toe. „Gehuwde" vrijgezellen worden er angstvallig geweerd. Dat zijn mannen, die zich met hun vrouw laten inschrijven en daarna alleen verschijnen. Ook met de echte vrijgezellen zijn we voorzichtig. Zo nu en dan komen uitwassen voor met hen. Als er 'ns een keer eentje lastig wordt is het een vrijgezel. Overigens, het is gewoon noodzakelijk de gelederen in evenwicht te houden. Vijf mannen zouden zich niet thuis voelen tussen 200 vrouwen en omgekeerd ook niet".

Men zegt dat er niet naar financiën wordt gekeken, maar de lidmaatschapsprijzen e.d. zijn aan de hoge kant. „We letten wel op educatie. A-socialen kunnen we niet gebruiken. Dat kunnen ook rijke lui zijn." Er komen hoge politieke en maatschappelijke figuren uit België en Nederland.

Later laat Henriëtte zich ontvallen dat door de evolutie in de textielwereld — die naar „aangeklede uitkleding" gaat — de ballotage geweldig is veranderd. Men is veel minder streng en aan de excentrieken wordt ook minder aandacht besteed. Dat zijn ook mensen, zeggen we nu".

Het dwingt bewondering af dat paden, velden, gebouwen, zwembad, staanplaatsen door de Ossendrechtse nudisten zelf op het immense kamp zijn aangelegd c.q. gebouwd. Men heeft zelfs de beschikking over een openluchttheater.

OPFRUNNIKEN

Wat dweperig zegt onze gastvrouwe: „Het schone van ons kamp is dat ieder gelijk is, zoals men hier loopt. 't Is geen meneer Van Dale, maar Sjors en Sjef. Dat kan, omdat we ons niet willen opfrunniken. Op zekere tijden blijft de broek aan, met slecht weer en zo, maar dat is niet om te paraderen. Sommige meisjes proberen wel eens in een mooie bikini te lopen, maar die gaat uit. Op de textielstranden kan men zich opgedirkt voordoen. Hier niet". Ze ziet er uit, alsof ze bij het uitdelen steeds vooraan heeft gestaan. De noodzaak van „die plukjes textiel" ziet ze niet meer in.

Tijdens onze zwerftocht passeren we een tent die totaal doorzichtig is. De combinatie: naakt in een doorzichtige tent doet je toch wel aan een zekere vorm van exhibitionisme denken. Het kamp is een beroepsbeeldhouwer rijk. Zijn werkstukken laten gemakkelijk raden, waardoor hij wordt geïnspireerd: Vrouwen (inderdaad: blote).

Overeenkomstig hun denken hebben ze het campingsterrein zo ongerept mogelijk gelaten. Al wandelend (dennenaalden prikken harder aan je voetzolen dan je denkt) vat niettemin de mening post, dat dit duizendvoudig bloot „een buitenstaander" toch maar een weinig esthetisch beeld levert en dat de regelmatige inkijkers gerust de planken in de omheining kunnen laten zitten.

SEX

Het mooiste kampgedeelte is het jeugdomein, waar de omgeving het ruigst is. Kinderen spelen cowboytje in hun blootje, maar dat is ook niet alles. Nee, dan toch maar liever Little Joe.

Waarom zijn er eigenlijk enkele duizenden Belgen en Nederlanders, die textielloos willen lopen? „Naturisten kennen geen taboes over kleding en ontkleding. Het naturisme wil functioneel naakt. We vinden die bedekking lichamelijk en educatief niet meer nodig bij kamperen en sportbeoefening. Dit voorkomt tevens seksuele frustraties bij naturistische jongeren". zegt de heer Lambrechts.

Volgens hem is het dè grote denkfout van de buitenwereld dat bloot niet is los te denken van sex. „Naakt kan clean zijn en niet erotisch. Driehoeksverhoudingen moet men niet in een nudistenkamp zoeken. Ga dan liever naar een tennisclub", zegt hij.

„De maatschappelijke ontwikkeling is volgens hem op de hand van de naaktlopers: „De mensen gaan steeds minder aantrekken. Iedereen heeft een zodanig ontkleed badpak dat de fatsoensnormen, die de samenleving stelt. net niet worden overschreden.

Kom je na het zwemmen uit het water dan loop je niet rond als een baby met een vieze luier".

Wanneer je een blik slaat in de clubblaadjes van Athena, dringt zich nog een ander beeld van de naturist op. Een dat net iets tè „edel" aandoet.

Met Pinksteren bijvoorbeeld heeft men een lampioenoptocht door het kamp gemaakt, die eindigde in het openluchttheater. En dan die uitdrukkingen als: „Wat zijn wij, naaktlopers, toch gelukkige mensen. Ons volstaat de zon, zelfs reeds het licht en de lucht, om gelukkig te zijn. We genieten zelfs door eenvoudige, goede, gezonde, onbezoedelde lucht in te ademen".

ZAKDOEK

En: „Met recht zijn we gelukkig Athena te hebben, Athena te beleven; vrij, gezond van geest en gezond lichaam. Gelukkig Athenavrienden t bezitten, die in echte vriendschap elkander steunen, verstaan en verdedigen.... door dik en dun, altijd en overal". En: „Het naakte lichaam is het symbool van de zuiverheid".

Het klinkt wat paradoxaal als je enkele ogenblikken later 'n blote kerel zijn Solex ziet schoonmaken. Binnenkort is er een naturistenhuwelijk, waar er inmiddels al meer van zijn, dank zij het gelijke denken in de naaktlopersgezinnen.

Het voortbestaan van het nudisme in Nederland zou je overigens weinig kans geven als het Hollandse klimaat zo guur blijft. Henriëtte was verkouden, maar ze wist geen raad met haar zakdoek.

PIM GAANDERSE

ONZE PUZZEL

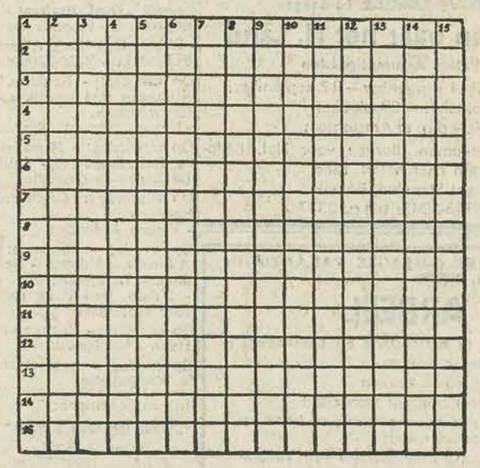

Horizontaal: 1. olifantoppasser, vermoeid, drinkbeker op een voet; 2. myth. figuur, voorzetsel, voorspel; 3. onderricht, hijswerktuig, bekende afkorting, vreemde munt, lied; 4. meisjesnaam, de dag voor gisteren; 5. voorzetsel, vaartuig, schoorsteenzwart, smakelijk, 6. dunne overjas, vaarwel, zonderling-, tijding; 7 voegwoord, voegwoord (Fr.), tocht of uitstap, punthoed, deel van een Franse ontkenning; 8. neushoorn, voegwoord, telwoord; 9. gewicht (afk.), snee, jaargetijde, droogoven (Z.N.); 10. nauwe opening, lidwoord, oude inhoudsmaat, muzieknoot, biljartstok; 11. siede, eer, aanw voornaamw., zwemvogel; 12. metaalsoort, scheik element (afk.) meer op de grens van de Ver. Staten en Canada, glijvoertuig; 13 water in Friesland, bijwoord, vordering, familielid, meisjesnaam; 14. bekende afkorting, ongaarne. gesloten, hoenderachtige vogel. geluid v. e. ezel; 15. Europeaan puntig voorwerp, voorvoegsel, afstammelingen.

Verticaal: 1. almanak, twist; 2. muzikaal toneelstuk, enkele, stok; 3. paard, stad in België, slang; 4. bekende afkorting, zangstem, zwak, voorzetsel; 5. lelieachtig gewas, voertuig, grote naaldboom, plaats in Gelderl.; 6. rolrond hol voorwerp, rivier in Egeland, telwoord; 7. insekt, uitroep, vlaskam gebod; 8. wilde woudezel deugdelijk, zuster; 9. en personne (afk.) zaadkorrel van een vrucht, stad in Drente, bijwoord, onbep. voornaamw.; 10. opening geschoten in een muur, verborgen, kleine zeis; 11. schaaldier, ingang, bijwoord; 12. kip met kuikens, bijwoord, droogoven. oude lengtemaat; 13. uitroep van pijn, zwaardvis, benaming van een koekje; 14. in het jaar onzes Heren (afk. Lat.). medelijden, een zekere, aanw. voornaamw.; 15. jongensnaam, buitenhaven, muziekoefening, voorzetsel.

OPLOSSING PUZZEL VORIGE WEEK

Horizontaal: 1. sa, 3. Rama, 7. krat, 10. kp, 12 Erp, 14. kasteel, 16. mal, 17. mees 18. resem, 19. Sara, 20. ent, 21. tin 22. lis, 24. leg, 25. latoen, 27. sonate 29. eb, 30. el, 32. we, 33. eg, 34. snel, 36. ene, 38 dras, 40. ei, 41. lamlendig, 42. te, 43. maïs, 45. Ide, 46. sela 49. as, 50. i.e., 51. na, 53. no., 55. Turken, 58. lasser, 61. end, 62. nep. 64. elf 65. sla, 66. kier, 67. eenre. 69 teil, 70. een, 71. integer, 73. rai. 74. L.K., 75. löss, 76. onan, 77. se.

Verticaal: 1. Semele, 2. arena, 4. a.k., 5. marine, 6 Asen, 7. keel, 8. remise, 9. al, 10. karet, 11. plagen, 13. Petten, 15. ts 16. malaga, 21. te, 23. s.o., 26. obelisk, 28. nergens, 31. lelie, 32. Wenen 34. sim, 35. las, 37. Ned., 38. dis, 39. sta, 44. aarden, 47. Losser, 48. stekel, 50. ineens, 52. alleen, 54. tralie, 56. uniek, 57. en 59. af, 60. Elias, 63. pets, 64. ergo, 68. ne, 71. i.o., 72. ra.

W. J. MUHRING:

OP 64 VELDEN

Hieronder volgt nog een winstpartij op hoog niveau van Larsen in de door hem gewonnen tweekamp tegen Portisch. Karakteristiek in dit duel is Larsens originele openingsbehandeling, zijn subtiel taxatiegevoel en zijn strategische en tactische talenten. Inmiddels is vastgesteld, dat in de halve finale van het kandidatentoernooi de Rus Boris Spassky en de Deen Larsen elkaar begin juli in Malmö zullen bekampen, terwijl de andere halve finale tussen Tal en Kortschnoj in de laatste week van juni in Moskou zal beginnen.

Indien de spelers na tien partijen een gelijk aantal punten hebben vergaard, worden nogmaals vier partijen gespeeld. Bij een gelijke stand na veertien partijen zal het lot moeten beslissen, wie van de spelers in de finale komt.

Speculaties over de uitslag van de komende tweekampen zijn zoals elke speculatie gewaagd. Insiders verwachten echter dat de uiteindelijke strijd in de finale zal plaatsvinden tussen de beide Russen Spassky en Kortschnoj.

Wit: Bent Larsen (Denemarken)
Zwart: Lajos Portisch (Hongarije).

Gespeeld te Porec (Joegoslavië)
Geweigerd damegambiet (na verwisseling van zetten)

1. c2-c4, e7-e6 2. Pb1-c3, d7-d5 3. d2-d4, Lf8-e7 4. Pg1-f3, Pg8-f6 5. Lc1-g5, 0-0 6. e2-e3, h7-h6 7. Lg5-h4, b7-b6.

(Een bekende voortzetting in deze opening, die bekend staat als de Tartakower-variant).

8. c4xd5, Pf6xd5 9. Lh4xe7, Dd8xe7 10. Pc3xd5, e6xd5 11. Lf1-e2, Lc8-e6.

(Een alternatief is hier 11. ... Lb7. In de praktijk voldoet de tekstzet echter beter).

12. 0-0, c7-c5 13. Dd1-d2.

(De theorie geeft aan 13. dc5:, bc5: 14. Da4 gevolgd door 15. Da3. Larsen bewandelt liever eigen wegen). 13. ... Pb8-d7 14. Tf1-c1, c5-c4 15. b2-b3, b6-b5 16 Dd2-a5, Tf8-b8 17. b3xc4, b5xc4 18. Ta1-b1, De7-d8 19. Da5xd8+, Tb8xd8 20. Pf3-d2.

(Dit paard streeft naar het belangrijke blokkadeveld c3).

20. ... Ta8-b8 21 Tb1xb8, Td8xb8 22. Pd2-b1, Tb8-b2 23. Pb1-c3, Pd7-b6 24. Le2-d1.

(Pareert het binnenvallen van het zwarte paard naar a4).

24. ... Le6-f5 25. h2-h3, g7-g6 26. Ld1-f3, Lf5-e6 27 g2-g4, f7-f5 28. Kg1-g2, f5-f4 29. e3xf4, Tb2-d2 30. Tc1-e1, Le6-f7.

(Beter was 30. ... Kf7 31. Pb5, Ta2: 32. Pc7-Ld7 33. Te1-b1!!

(Op 33. ... Pa4 volgt nu 34. Tb8+, Kg7 35. Tb7, Tf4: 36. g5 37. Ld5: met stukwinst).

Stelling na 33. Te1-b1!!

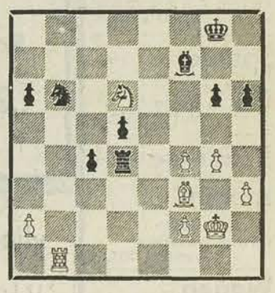

33. ... Pb6-d7 34. Tb1-b7, c4-c3. (Gedwongen, op 34. ... Le6 volgt 35. f5 met stukwinst).

35. Tb7-c7!

(Koelbloedig. Foutief was 35. Td7: wegens 35. ... c2 36. Tc7, Tc4! en de promotie van de zwarte vrijpion is niet meer tegen te gaan).

35. ... Td4xf4 36 Pd6xf7, Tf4-c4 37. Tc7xd7, c3-c2 38 Pf7-e5, c2-c1 D 39. Lf3xd5+, Kg8-f8 40. Ld5xc4, Dc1-e1. (Versnelt de executie).

41. Pe5x96+ en zwart gaf zich gewonnen.

Schaakraadsel

Op een zeer subtiele wijze kan de witspeler in de onderstaande positie een gelijk spel afdwingen. De remisecombinatie is vooral door de originele pointe bizonder aardig.

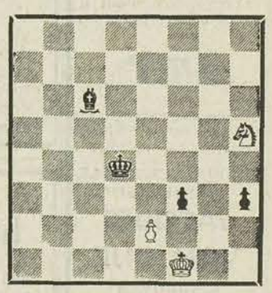

Wit aan zet en speelt remise (en hoe!)

Oplossing schaakraadsel:

Wit bereikt als volgt een gelijk spel: **1. e2xf3!** (De enige mogelijkheid. Na 1. Kf2 wint 1. ... fe2: 2. Ke2:, h2 3. Pg3 en het ingrijpen van de zwarte koning via e5 naar f4 is beslissend.

Voorts valt nog op te merken, dat 1. Pg3 faalt wegens 1. ... fe2:+, 2. Pe2:+, Ke3) **1. ... Lc6xf3 2. Ph5-g3** (Op 2. Kf2 volgt natuurlijk 2. ... Lh5: 3. Kg3 Lg4) **2. ... h3-h2 3. Kf1-f2.** (Anders wint zwart met de manoeuvre Kd4-e5-f4 en wit komt in zetdwang) **3. ... Lf3-c6 4. Pg3-h1!, Lc6xh1 5. Kf2-g3** en wit verovert de pion, waarna het remise een uitgemaakte zaak is (Selesnieff).